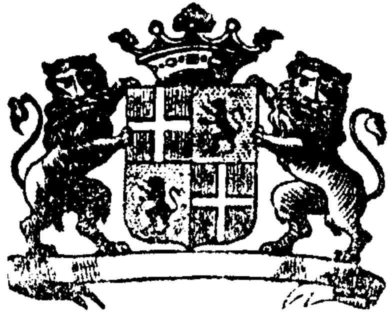
A°. 1857. N°. 28.

MAANDAG 2 FEBRUARIJ.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

UTRECHT 1 Februarij.

Veler oogen zijn thans weder op Italië gerigt, dat reeds zooveel onheil en onrust aan Europa berokkend heeft, doch dat thans eene betere, eene meer gelukkige toekomst schijnt te gemoet te gaan.

Intusschen is de stand van zaken er allerzonderlingst. In het Noorden is het alom vrijheid rust en vreugde: Sardinië, onder het genot zijner vrije instellingen, en geregeerd door eenen monarch, die wil begrijpen, dat het volk zijne regten heeft; Lombardije, dat nu pas aan vrijheden zal mogen gaan denken, en zich thans vrolijk maakt met eene algeheele amnestie voor alle politieke veroordeelde; terwijl in het Zuiden alles schijnt aan te toonen, dat de kelk der bitterheid aldaar tot den bodem is geledigd, en het volk de ijzeren hand moede is, waarmede de laatste mannelijke regerende *Bourbon* het nog blijft drukken. In het midden eener weifelende regering van geestelijken, te zwak om redelijk, te trotsch om toegevend te zijn, die zich van alle zijden gedrongen ziet, om het volk zijne regten weder te geven, maar zich te genoeglijk baadt in alles wat dat volk haar toch voortdurend aanbiedt, en dus 't genot der heerschzucht boven pligtbesef blijft verkiezen. — Gelukkig Noorden! Niet te vergeefs worden u door Engeland en Frankrijk de gelukwenschingen met uwe vrijheid aangeboden, niet te vergeefs roemt ganasch Europa de welwillendheid uwer Vorsten, de spiegel moet naar het Zuiden weerkaatsen, en Rome, dat tot dus verre slechts belooft en niets uitrigt; Napels, dat geen koning mag aanschouwen, omdat deze zich niet meer durft vertoonen, maar zich, door eene sterke lijfwacht omgeven, te Caserta blijft opsluiten, zullen eindelijk moeten zien, hoe blind beiden zich trachten te houden.

Verger is gevallen, men zal deswege onder Parijs nadere berigten vinden; maar zijn werk heeft toch ook bij dit alles eenig nut aangebragt. Hoe afschuwelijk zijne misdaad was, ze doet toch zien, wat er in het gemoed van sommige geestelijken omgaat, en hoe men denkt en denken moet over de dwaasheden die van de eeuwige stad uitgaan.

Men verzekert, dat de amnestie des Keizers van Oostenrijk zoodanig op de Milanesche bevolking heeft gewerkt, dat men zelfs aldaar tot baldadigheden en uitjouwingen is overgegaan tegen hen, die geen deel in de algemeene vreugde namen. Dat de politie zulks niet heeft te keer gegaan, is zeker zonderling te noemen.

Men wil thans zeker weten, dat de Keizer van Rusland eene reis door Europa doen zal, en wel in de maand April. Z. M zou te Berlijn eene bijeenkomst met de regerende vorsten van Pruissen Oostenrijk, Wurtemburg en Saxen houden, en daarna naar Nizza reizen, alwaar Z. M. koning *Victor Emmanuël* en keizer *Napoleon* zou ontmoeten. Dit laatste vereischt zeker nog wel eenige bevestiging.

Uit het Oosten zijn nadere berigten. Het garnizoen van Bushir bestond uit 1500 à 2000 man. Nadat het ontwapend is, zijn deze troepen naar het binnenland gevoerd, en aldaar vrijgelaten. Alleen den gouverneur en een ander hoog geplaatst persoon heeft men gevangen gehouden.

— Z. M. heeft benoemd tot hoofd-kommies bij het Departement van Justitie *A. W. Philipse*, thans kommies bij hetzelfde Departement.

— Bij Zr. Ms. besluit is de heer *J. J. Kraemer*, erkend als konsul van het Groothertogdom Hessen, te Rotterdam.

— Bij besluit is door Z. M. eene gratifikatie verleend aan de dienaren van policie *D. Verboom* en *P. N. Hoven Cotius*, te Amsterdam, ter belooning van diensten aan de justitie bewezen en tot verdere aanmoediging.

Amst. Ct.

— Men verneemt, met eenige zekerheid, dat de heer *Rochussen* zeer onlangs zijn ontslag als lid der 2. Kamer heeft ingezonden.

— In de ll. Dingsdag gehouden buitengewone zitting van Prov. Staten van Noord-Braband, is, in de plaats van het onlangs overleden lid van Gedep. Staten van dat gewest, den heer *N. P. Brouwer*, tot lid van genoemd kollegie benoemd, de heer *Roels*.

— De *soirée musicale*, die eergister avond bij H. M. de Koningin-moeder werd gehouden, was allerprachtigst. Zij werd bijgewoond door H. M. de Koningin. HH. KK. HH. Prins en Prinses *Hendrik*, en HD. dochter *Anna*, benevens vele genoodigden. Op deze soirée hebben zich in den zang doen hooren, de heeren *Gardoni* en *Guglielmi*, en op de piano, de heer *Leopold de Meyer*, terwijl de solo-stukken, even als op de vorige soirée, door den heer *Faubel* werden geakkompagneerd. Allen mogten de meeste blijken van tevredenheid van de Vorstelijke personen verwerven. Vervolgens had er eene tooneel-voorstelling plaats, bestaande uit de komedie: *Le Roman d'une heure*, waarin zijn opgetreden mad. *Aumont* en *Zinck*, en de heer *Dumont*, artisten van den Kon. Franschen schouwburg. Ook hun viel de meeste onderscheiding ten deele. Allen werden met rijke geschenken van wege H. M. de Koningin-moeder begiftigd. Gedurende het souper hebben zich bovengenoemde artisten andermaal doen hooren. Tot laat in den nacht duurde deze luisterrijke soirée voort.

— Heden Zondag zal er, bij gelegenheid van den heugelijken verjaardag van H. K. H. Prinses *Frederik* der Nederlanden, een groot diner en gala ten Hove plaats hebben.

Voor het bal, dat Dingsdag ten Hove zal gehouden worden, zijn ruim 800 personen, zoo uit de residentie als van elders, genoodigd.

— Eergisteren is voor het Prov. Geregtshof van Zuid-Holland behandeld de zaak van den diefstal, in den nacht van 4 op 5 Nov. jl. gepleegd aan den persoon van *L.* kommies-voyageur, oud 35 jaren, woonachtig te Amsterdam, aan wien in het publiek huis van *J. W. M. Rees* in het Hofpoortje te 's Gravenhage eene, zich in eene zwarte portefeuille bevindende geldswaarde van *f* 500 door de publieke vrouw *G.*, met welke hij zich te voren had afgezonderd, bij het verlaten van het huis was afhandig gemaakt, en welke gelden, volgens de akte van beschuldiging, door den waard en de waardin, des bewust, zouden zijn verduisterd.

Het Openb. Ministerie heeft bij monde van den adv. gen. *La Crappe Dominicus*, gevorderd de schuldigverklaring en veroordeeling tot een konfinement van 5—10 jaren. De adv. mr. *Versteegh Meulemans* heeft de drie besch. d'office verdedigd, doch bij het bewezene der feiten, niet veel ten voordeele van zijne kliënten kunnen in het midden brengen. De uitspraak is bepaald op 5 Febr. e. k.

*— Amersfoort zal ook waarschijnlijk eerlang in het genot eener betere verlichting deelen. Er bestaat namentlijk het plan, om aldaar eene gaz-fabriek op te rigten, waartoe de ondernemer aanbiedt, eene naamlooze vennootschap te zaam te stellen van geheele aandeelen van *f* 500, en des benoodigd ook van halve van *f* 250. Wij hopen zeer, dat deze onderneming zal kunnen voortgang hebben, en dat alzoo Amersfoort ook eerlang in het genot eener betere verlichting deelen mag.

— Het getal kandidaten van de Hervormde kerk bedroeg op 1 Januarij 102; den 1sten Jan. 1856 was dit getal 111, dus is het met 9 verminderd. Die vermindering zoeke men niet in het minder aantal toegelaten kandidaten tot de Heilige dienst, maar in het grooter aantal beroepenen tot predikant, zoowel in ons land als in de Indiën, wegens het stichten van nieuwe gemeenten en het vermeerderen van het getal predikanten op onderscheidene plaatsen. In 1857 heeft men weder een meer dan vroeger gewoon getal kandidaten, tot predikanten beroepen, te wachten.

— Van den 27. dezer wordt uit Gramsbergen geschreven: Gisteren nacht is weder een der opgeworpene nooddammen doorgebroken, waardoor weder eenigen, die daarvan nog bevrijd waren, het water in hunne huizen gekregen hebben. De vloed is zaturdag jl. tot 164 duim boven stuwpeil gestegen, en toen een paar dagen op die hoogte blijven staan, thans is hij weder een duim of vier gevallen. Hartelijk verlangt men hier naar eenen lageren waterstand, wijl de doorbraak in den Vechtdijk niet kan gemaakt worden voor dat die stand aanmerkelijk lager is. Gelukkig, dat er geene strenge vorst meer heerscht, wijl anders de aardappelen, die velen uit de kuilen hebben moeten halen, groot gevaar zouden loopen van te bevriezen.

— De wed. *J. Middendorp* geb. *Kok*, op den 2. Febr. 1756 in Overijssel geboren, viert morgen, 2 Febr., haren honderd-en-eersten verjaardag met hare beide dochters, waarvan de eene 67 jaren en gebrekkelijk, de andere 59 jaren en weduwe is. De hoogbejaarde vrouw, alhoewel zwak, is door Gods zegen nog gezond van harte.

— Uit Groningen schrijft men van 29 Jan.: Ten einde de deelneming onder de landbouwers en industriëlen in deze provincie te bevorderen in het mededingen op de aanstaande tentoonstelling te Parijs, heeft het Genootschap ter bevordering van Nijverheid, gevestigd te Onderdendam, bekend gemaakt, dat het op zich neemt de kosten te dragen van het vervoer naar Parijs en van daar terug, van alle „werktuigen, gereedschappen en landbouwtoestellen, die bij den landbouw in dat gewest in gebruik zijn, door derzelver doelmatigheid zich aanbevelen en binnen hetzelve vervaardigd worden," welke, uit de aan te biedene, door eene kommissie daartoe geschikt zullen worden geacht.

— Uit Norg geeft men aan de *Asser Ct.* een aardig staaltje van slimheid, om aan zijn geld te komen. In het eerst dezer week had daar eene koddige gebeurtenis plaats. Zekere uitventer *L. K.*, was aan *S.* te *Z.* voor ontvangene cichorei de somma van *f* 10— schuldig. De leverancier komt bij zijnen schuldenaar om betaling, doch krijgt een weigerend antwoord. Op de vraag of hij het geld kan krijgen, als hij hem op nieuw een vat bezorgt, antwoordde gene: ja, op die voorwaarde ligt 't geld voor u klaar. Genoemde *S.* komt spoedig met een vat terug en ontvangt de beloofde som, zeggende, dat hierbij wel geene rekening was, maar hij hem die wel later zou bezorgen. Nauwelijks is de verkooper weg, of *L. K.* opent 't vat, en is nu in 't bezit van puik puikbeste turfmolm!

WATERHOOGTE.

Arnhem, 31 *Jan.* 1.50 El; + AP. 8.45. Gev. 8 d.
Keulen, 30 „ 7 v. 2 d. (7 v. 1 d. Rijnl.)
Gev. 4 d. Rijnl.

De Rijnhoogte te Keulen den 31. Jan. 6 voet 11 duim (6 voet 10 duim Rhijnlandsch.)

Bij den **Burgerlijken stand** te *UTRECHT* zijn van den 25. Jan. tot den 1. Febr. 1857

ingeschreven: ondertrouwd 7 paar; — gehuwd 4 paar; geboren 34, als 19 j. en 15 m.; — overleden 26, als 8 van het m. en 18 van het v. geslacht, waaronder 2 levenloos aangegeven.

Bij den **burgerlijken Stand** te *AMERSFOORT* zijn van den 25. tot den 31. Jan. 1857.

ingeschreven: Ondertrouwd 6 paar. Gehuwd 2 paar; *Geboren:* 3 jongens en 6 meisjes; *Overleden:* 5 mann. en 1 vrouw. geslacht.

BEROEPEN:

te Scheveningen Ds. *J. C. Eijkman* te Nunspeet.
„ Longerhouw Ds. *J. M. Guldenarm* „ Enwivierum.
„ Heinesoord de heer *H. Pierson*. kand.
„ Beest „ „ *M. Hoog*, kand.

AANGENOMEN:

naar Zevenhuisen door Ds. *G. H. van Borsum Waalkes* te Herwijnen.
„ Oldenbroek door Ds. *C. J. Kraft* te Veenendaal.

De proeven van den heer J. W. K. ROGER.

De toepassing der natuurwetenschappen op het gebied van het dagelijksch leven, heeft op nieuw een voorstander gevonden. De heer *Roger*, die als officier de militaire dienst heeft verlaten en thans te dezer stede woonachtig is, heeft zich ten doel gesteld, om de luchtverversching (ventilatie) in onze woonhuizen en in openbare gebouwen in praktijk te brengen. Hij heeft die, gewis niet gemakkelijke taak, begonnen met de uitgave van een werkje getiteld: „*Luchtverversching en Verwarming*," dat wij in ieders handen wenschen, waarin hij o. a. op eene duidelijke en voor een ieder bevattelijke wijze eene voorstelling geeft van de oorzaken, waardoor de lucht in be-

woonde vertrekken wordt bedorven en van den verderfelijken invloed van besmette lucht op de gezondheid en het leven van den mensch, zoo mede van de noodzakelijkheid, om besloten verblijfplaatsen voortdurend van gezonde lucht te voorzien. Verder heeft hij daarin eenige belangrijke voorbeelden medegedeeld omtrent de gevolgen van het inademen van bedorvene lucht en van het verblijf in met menschen opgevulde lokalen en daarna een overzigt gegeven, hoedanig het ten opzigte dezer gewigtige aangelegenheid hier te lande gesteld is.

Als praktiesch man, heeft de heer *Roger* begrepen, dat het niet genoegzaam was, zijne landgenooten toe te roepen: de lucht, die gij vooral des winters in uwe woonvertrekken, slaap- en ziekenkamers, enz. inademt, is vergiftigd; de lucht die gij in de kerken, die uwe kinderen in de scholen in de longen brengen, is besmet door de bedorven uitademingen van een ander; het voortdurend inademen van zulke lucht werkt hoogst verderfelijk op uwe gezondheid en op uw leven; zij is eene der voornaamste bronnen van het ontstaan van velerlei ziekten en bevordert het ontstaan van cholera, typhus, tering, enz. Gij moet derhalve uwe woningen zoodanig doen inrigten, dat de bedorvene lucht voortdurend verwijderd en aanhoudend door versche lucht vervangen worde en ik zal mij met die zaak belasten! De heer *Roger* heeft het noodzakelijk geacht, om bewijzen te moeten geven: 1. dat hij de vereischte kennis bezit, om de ventilatie in praktijk te brengen, en 2. om zijne stad- en landgenooten te doen zien, hoedanig in den winter onze vertrekken moeten worden geventileerd en verwarmd; hij heeft daartoe een paar vertrekken zijner woning ingerigt en voor een ieder opengesteld, tegen betaling eener kleine som, ten voordeele van de algemeene armen dezer stad. Wij hebben de inrigting van deze vertrekken gezien en de proeven bijgewoond, die de heer *Roger* met tabaksrook heeft genomen om de ventilatie aanschouwelijk te maken en wij gevoelen ons gedrongen, met het oog op de groote nuttigheid en belangrijkheid dezer zaak, om openlijk bekend te maken, dat hetgeen wij gezien hebben, aan onze verwachting heeft voldaan. De inrigting is eenvoudig, de bedorven lucht wordt aanhoudend door den schoorsteen weggevoerd en zij wordt in het eene vertrek voortdurend vervangen door versche verwarmde lucht, die door middel van een Calorifère binnenstroomt, zoodat deze onophoudelijke luchtverwarming zonder eenige de minste togt plaats heeft. Het toestel, Calorifère genaamd, dat door den heer *Roger* is ontworpen, is een doelmatig ingerigte kagchel, die volgens de mededeeling van den heer *Roger* 30 tot 40 procent aan brandstof zal besparen. Wat daarvan zij, kunnen wij niet zeggen; alleen willen wij opmerken, dat de inrigting in goede overeenstemming is met de gronden der wetenschap.

In een ander vertrek heeft de heer *Roger* ons doen zien, hoedanig de ventilatie en de verwarming in kerken, schouwburgen, concertzalen, vergader-, societeit- en koffijhuiszalen enz., moet plaats hebben; ook deze inrigting is ons zeer goed voorgekomen; de bedorven lucht wordt door boven aangebragte openingen weggevoerd en vervangen door versche verwarmde lucht, die door de vloer toestroomt, zoodat de tabaksrook bij haar ontstaan, onmiddellijk naar boven stijgt en het vertrek verlaat.

Na deze algemeene opmerkingen kunnen wij niet nalaten, onze stad- en landgenooten, architekten, kagchelfabriekanten, huiseigenaren, geneeskundigen en anderen, die in eene goede verwarming en luchtverversching belang stellen, op te wekken, van de gelegenheid partij te trekken en bij den heer *Roger* op het Singel aan den Amsterdamschen Straatweg de genoemde inrigting te gaan bezien.

D. GROTHE.
Dr. F. W. C. KRECKE.

TURKIJE.

KONSTANTINOPEL 21 Januarij.

De regering heeft aan den heer *Lionel Gisborn* de vergunning verleend tot het plaatsen van eene telegrafische linie van de Dardanellen naar Indiën door de Roode Zee. De oprigting van de stations zal onder de bescherming van de regering geschieden. De vergunning is voor den tijd van 99 jaren.

SPANJE.

MADRID, 24 Januarij.

Naar men verneemt heeft de gister gehouden ministerraad zich lang bezig gehouden met de kwestie der hervorming van de tot dusverre bij de wetgevende magt van kracht geweest zijnde reglementen, welke kwestie van groot gewigt is geworden, aangezien zij, zoo tot de hervorming besloten wierd, ook die der Konstitutie zou met zich brengen. — Mogt de hervorming tot stand komen, dan zullen, naar men zegt, *Narvaez* en *Pidal* zich uit het ministerie verwijderen. Slechts drie bladen, waarvan een, de *Espana*, reeds bij voorbaat viktorie kraait, zijn voor die hervorming, de anderen verdedigen de liberaalste leden van het kabinet, terwijl de progressistische zich bijna niet in den strijd mengen, aangezien het hun onverschillig is, of de heerschende politiek wat meer of minder reaktionnair zij, zoolang de gematigde partij aan het roer is. Overigens is er geen nieuws. — De toestand in de provinciën verbetert niet; de ellende blijft zeer groot en de ondernomen werken zijn op verre na niet toereikend, om aller handen arbeid te verschaffen.

ITALIE.

TURIJN, 27 Januarij.

De diskussie over de wet op het onderwijs wordt onder een regen van amendementen en redevoeringen voortgezet. Gisteren en heden was zij zeer levendig ter zake van een door den heer *Lanza*, minister van onderwijs, voorgesteld artikel, volgens hetwelk zou worden vastgesteld, dat de grondslag van het zedelijk en godsdienstig onderwijs voor de Katholieken, de Katholieke, Apostolische en Roomsche godsdienst moet zijn. Eenige afgevaardigden zagen hierin eene schending der gewetensvrijheid, en trachtten te bewerken, dat de Kamer het niet in overweging nam, hetgeen tot vrij hevige diskussiën aanleiding gaf. Heden eindelijk, nadat de beraadslagingen weder tot 6 uur geduurd hadden, is het bewuste artikel, gewijzigd door graaf *Mamiani*, aangenomen. — Reeds dagen lang is deze wet in behandeling en nog zijn slechts tien artikels aangenomen, terwijl zij er over het geheel 80 telt.

NIZZA, 25 Januarij.

Sedert koning *Victor Emmanuel* zich hier bevindt, hebben er dagelijks feesten plaats. Gisteren gaf de koning eene groote *soirée musicale* in zijn paleis. De grootvorstin *Helena*, weduwe van den grootvorst *Michael*, woonde, met al de hofdames van de keizerin moeder van Rusland, dit feest bij. Men zag er ook al de Russen die zich in grooten getale te Nizza bevinden, als ook vele Engelschen en Franschen, die genoodigd waren. Heden geeft de grootvorstin *Helena* een diner aan het korps diplomatiek, waarna een groot vuurwerk zal worden afgestoken, dat de stad ter eere van den koning heeft doen gereed maken.

Morgen zal de keizerin-moeder een dejeuner bij den koning bijwonen; er zal groot diner ten hove zijn, en des avonds groot bal in den koninklijken schouwburg. Den 27. Jan. zal de keizerin een diner aan den koning geven.

Als de koning in het publiek verschijnt, heeft hij den hertog van Parma aan zijne regter- en den grootvorst *Michael* aan zijne linkerhand.

Het korps diplomatiek zal met de stoomboot Carlo Alberto van hier naar Genua terug keeren.

MILAAN, 21 Januarij.

Z. M. de keizer heeft 300,000 lire gegeven ter vergrooting en verfraaijing van de openbare wandelingen, 30,000 lire jaarlijks ter herstelling van de Metro-politaansche kerk St. *Ambrogio*, en de dotatie der beide schouwburgen met 300,000 lire verhoogd. Voorts heeft de keizer bevolen, dat de haven van Como wijder en dieper gemaakt en de kazerne *S. Presede* vergroot zal worden.

NAPELS, 22 Januarij.

Het Fransche oorlogschip Isly, van 32 stukken, is heden hier aangekomen, en zal vervolgens naar Palermo en Messina vertrekken. Men verwacht binnen kort een tweede Fransch fregat met 50 kanonnen.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 30 Januarij.

De finantieële kommissie van het Huis der Afgevaardigden houdt zich nog steeds bezig met het onderzoek der vraag, in hoe verre er behoefte aan bestaat, door nieuwe belastingen vermeerderde uitgaven te dekken. Zij is evenwel nog niet tot een resultaat gekomen. — De heer v. *Gerlach* blijft zich met kracht tegen de vermeerdering der belastingen verzetten.

Omtrent de kwestie van Neufchatel verneemt men niets nieuws.

ENGELAND.

LONDEN, Vrijdag 30 Januarij.

De *Morning-Post* beweert, dat de staatkundige arrestatiën in Sicilië voortduren, en dat, daar de gevangenissen opgevuld zijn, de Koning de gevangenen naar Zuid-Amerika zal zenden, om weer plaats voor anderen te maken. Dat dagblad bevat eene menigte beschuldigingen tegen Koning *Ferdinand*, en zegt, dat de algemeene ontevredenheid ten uiterste geprikkeld wordt

Bij het politiegeregt te Lambeth is dezer dagen een vreesselijk geval voorgekomen. Sedert ongeveer eene maand wordt regterlijk onderzoek gedaan tegen eene ongelukkige vrouw, beschuldigd van hare beide kleine kinderen, nog geen drie jaren oud, vermoord te hebben. De feiten schijnen evenzoo buitengewoon als de smart van de gevangene, zoodat men in den beginne dacht, dat zij krankzinnig was. Toen haar man verhoord werd, ontdekte men eene snede aan zijne linkerhand en het gemis van een deel zijner kleederen. Over beide waren zijne opgaven weifelend, tegenstrijdig, in het geheel niet voldoende; hetzelfde karakter droegen zijne gezegden opzigtens eene som gelds, die op den dag van de vermoording der kinderen zoude zijn ontvreemd geworden. In het laatste verhoor zocht hij zijne tegenspraak door zijne groote gemoedsbeweging over den dood zijner kinderen te verklaren, doch verviel in nieuwe tegenspraak, waaruit hij zich niet meer kon redden. De regter wendde zich tot de vrouw, en vroeg wat zij daarop had in te brengen? Op dit oogenblik trad de gevangenbewaarder te voorschijn, en overhandigde den regter een blad papier; dat is, zeide hij, wat de beschuldigde wenscht te verklaren. Op hare persoonlijke bevestiging dat het papier hare getuigenis en de waarheid bevatte, stond de regter op en las: „Ik ben onschuldig aan de daad, er heeft geen diefstal plaats gehad; de gezegde ontvreemde som was niet voorhanden; mijn man is de schuldige aan den moord. Hij bragt het oudste kind van de bovenste verdieping naar beneden, plaatste het op den stoel en sneed het den hals af; daarna ging hij terug en deed eveneens met et jongste." De regter verklaarde nu zijne vroegere verdenking tegen den man, liet hem als direkt aangeklaagde aanhouden en moest maatregelen nemen, om hem tegen de verontwaardiging der aanwezenden te beschermen. Hij zeide tevens dat hij bevel naar de begraafplaats van den moeder van den aangeklaagde had gezonden, om haar lijk te laten opgraven en te onderzoeken, daar hij grond had om te vreezen, dat de aangeklaagde haar voor omstreeks twee jaren met rattenkruid had vergeven.

Berigten uit Canton behelzen nog de volgende bijzonderheden:

De handeldrijvende voorstad van Canton is eene prooi der vlammen geworden: al de faktorijën zijn verbrand. Het zijn bij de vreemde huizen werkende Chineezen, die den brand hebben aangestoken. Zoo zijn ook de in het bezit eens Chinees zijnde Fransche, Engelsche en Amerikaansche hongs niets meer dan puinhoopen. Gelukkig zijn er bijna geen slagtoffers bij omgekomen; één enkele Europeaan, bediende bij een Engelsch huis, is te midden dier vreesselijke wanorde door den val van een muur van een huis dat de Engelschen hebben laten springen, ten einde den brand tegen te houden, gedood. De mandarijn *Yeh* bevindt zich nog steeds te Canton, en weigert zich over te geven; deze onderkoning wordt in zijnen wederstand aangemoedigd door de laagste klassen der bevolking. Bij het vertrek der stoomboot bleef de brand voortwoeden en de admiraal *Seymour* begon met kracht tegen de stad te handelen.

— 31 *Jan.* Gec. 93; Sp. 3 pCt. 41 3/4; 1 1/4 pCt. 23 1/2; Rusl. 5 pCt. 108; 4 1/2 pCt. 95 3/4; Holl. 4 pCt. 98 1/4; 2 1/2 pCt. 64 3/4; Sard. 5 pCt. 89 1/2.

FRANKRIJK.

PARIJS, 30 Januarij.

De *Moniteur* berigt, dat *Feruck-Khan* met zijn gevolg bij prins *Jerôme* en bij prins *Napoleon* is ontvangen.

— In vele onzer bladen vindt men heden verslagen van de laatste voltrekking van de doodstraf aan *Verger*. Wij ontleenen daaraan het volgende: Nadat den vorigen dag, Donderdag, het verzoek van kassatie bij het hof was afgewezen, en tevens dat om gratie door den Keizer, werd terstond bepaald, dat de exekutie dén volgenden morgen zou plaats hebben.

Het bevel van het parket is aan de gevangenis *la Roquette* eerst des nachts ten half een ure aangekomen. Ten 2 ure werd in allerijl het schavot opgeslagen op de plaats voor de gevangenis, doch alles zoo stil mogelijk. In weêrwil van deze voorzigtigheid was toch den volgenden morgen reeds vroegtijdig het plein met nieuwsgierigen bezet, en kwamen van verschillende kanten rijtuigen aan, zoodat al spoedig ook de toegangen tot dat plein bijna ongenaakbaar waren geworden.

Den ganschen vorigen dag was *Verger* onrustig; hij vreesde de verwerping van zijn verzoek. Tegen den avond begon hij hoop te voeden en vroeg hij gedurig, hoeveel dagen men een veroordeelde toestond na het verwerpen der kassatie? Hij kon des nachts niet slapen, en eerst ten 2 ure geraakte hij in diepe rust, tot 7 ure, toen men hem kwam melden, dat hij zich ter dood moest voorbereiden. Bij die tijding riep *Verger* uit, als een onzinnige: *Het is onmogelijk!*

Doch de abt *Hugon* herhaalde hem, dat hem de waarheid gezegd was, waarop de veroordeelde uitriep: „Maar, ik wil niet sterven! het is onmogelijk! Ik hecht aan het leven; gij hebt geen regt om het mij te ontnemen!"

Daarop werd hij weder even hevig als bij de openbare teregtzitting. De woorden van den abt baatten niets, zoodat de direkteur der gevangenis bij hem kwam, aan wien hij vroeg: „Geef mij slechts één uur;" dat kon niet: „Welnu, ik wil niet sterven!" riep *Verger* weder, ik zal me verdedigen! Gij zult me hier moeten dooden, want ik ga de gevangenis niet uit!"

En werkelijk hechte hij zich krampachtig aan zijn bed vast. Men ontbood toen eenige wachters, voor

wier overmagt *Verger* eindelijk moest onderdoen.

Een kwart voor 8 ure heeft men hem zijn laatste toilet gemaakt, waarna de abt *Hugon* nog eenige woorden met hem heeft kunnen spreken, en hem absolutie schenken.

„Bij het verlaten der gevangenis vroeg hij alweder aan den direkteur om één enkel uur, ten einde afscheid van zijne familie te nemen. Toen dit op nieuw geweigerd werd, gaf hij zich aan den abt over, die hem tot op het schavot ondersteunde. Daar viel hij op de knieën, bad even, en eenige oogenblikken later had hij opgehouden te bestaan."

— Men verzekert heden, dat morgen in den *Moniteur* wordt verwacht een keizerlijk besluit, waarbij 40,000 man naar hunne haardsteden worden terug gezonden. Ook zullen de verschillende bezuinigingen geen 60, maar 100 millioen bedragen. Eene nieuwe wet op de belasting wordt ook bij den Staats-raad in behandeling genomen, welke roerende goederen zal treffen.

— Het dagblad *le Droit* meldt heden dat de Keizer ll. vrijdag ten 2 ure na den middag in den tuin der Tuilerien wandelde, toen eene welgekleede dame met een 5jarig dochtertje aan de hand Z. M. wilde naderen. De wachters hielden haar terug, doch met de houding eener magthebbende, gebood zij dezen haar niet aan te raken dewijl zij gelijk met den Keizer stond, en dus het regt had Z. M. aan te spreken. Zij was, zeide zij, de koningin van Polen, die den Keizer kwam vragen haar behulpzaam te willen zijn, in de wedder herstelling harer regten op dien troon. De politie was spoedig bij de hand, en leverde een tweede beletsel voor de koningin van Polen op, die de wachters werkelijk wilden laten passeren. Men bragt haar op de prefektuur, waar het spoedig bleek, dat zij de echtgenoot van een hoog geplaatst persoon was, doch sedert eenigen tijd niet regt bij zinnen.

— 31 *Jan.* 3 pCt. 67.60; Fr. Oost. Spoorw. 761; Sp. $1^1/_4$ pCt. $28^1/_8$; 3 pCt. $36^1/_2$.

Jan.		
	GEHUWD.	
29	C. V. H. Colenbrander en J. P. E. Westrik.	Arnhem.
29	A. F. Schroder en G. J. J. Jansen.	Amsterdam.
29	J. J. Schreuder en M. H. Veen.	Haarlem.
	BEVALLEN.	
25	J. P. Bisdom geb. van Heemskerk de Galz, d.	Enkhuijzen.
27	G. A. Besier geb. Yssel de Schepper, z.	Wageningen.
29	W. Bouman geb. Zijdebosch, d.	Rotterdam.
29	J. A. M. Batenburg geb. Erkelens, z.	's Hage.
30	T. J. van der Drift geb. van der Leeuw, z.	's Hage.
29	L. P. van Drunen geb. Perrenet.	Haarlem.
26	N. Grootveld geb. Vrolijk, d.	's Hage.
28	M. Hubrecht geb. Pruijs v. d. Hoeven, z.	Rotterdam.
28	W. P. Heldoorn geb. Asmus, z.	's Hage.
29	C. [illegible] geb. Mook, z.	Haarlem.
27	L. Houwink geb. Clinge, z.	Meppel.
27	M. C. Keijneman geb. v. d. Toorn, z.	's Hage.
28	H. J. C. Krullaarts geb. Pantekoek, z.	's Hage.
29	M. C. Kagie geb. van Zeeland, z.	Middelburg.
27	A. de Koning geb. van Walsum, d.	Woerden.
29	M. C. van Ketwich geb. Muntendam, d.	Amsterdam.
28	C. E. Philipsen geb. Stromenger, z.	's Hage.
29	J. A. van Rijn geb. Erkelens, d.	's Hage.
26	L. Sinot geb. v. d. Meer, d.	Haarlem.
27	L. Struijs geb. Martens, z.	's Hage.
26	P. J. P. Sluiter geb. Metelerkamp, z.	Amsterdam.
29	J. A. Schippers geb. Lorsheijd, d.	's Hage.
30	M. R. S. Staal geb. Blesman, z.	Amsterdam.
24	L. van Wessem geb. Dekker, z.	Zaandam.
27	A. M. van Warmelo geb. Erkelens, z.	Rotterdam.
30	A. M. E. Yzermans geb. Cramer, z.	Vlaardingen.
29	H. M. Zuhme geb. Schmidt. z.	's Hage.
	OVERLEDEN.	
29	*Mej.* J. Boon, 78 j.	Groningen.
26	*Mevr.* J. M. Becking geb. Prins, 59 j.	Aalten.
27	J. G. Grootenboer, z. 3 j.	's Hage.
25	A. A. Gehrels, 55 j.	's Hage.
28	*Mevr.* A. M. van der Golz geb. Bergers.	Nijmegen.
26	*Mevr.* H. J. Heijdenreich van der Plaat, 65 j.	's Hage.
27	D. van Hogendorp, z. 23 j.	Breda.
25	N. Koekebakker, 89 j.	's Hage.
27	*Mevr.* M. Marchant geb. Schraders, 86 j.	Haarlem.
28	J. Meijssen, 38 j.	's Hage.
26	A. G. Reijtenbach, d. 22 j.	Amsterdam.
27	L. Sarluis, 68 j.	's Hage.
27	*Mevr.* A. Schroder geb. Mijer, 71 j.	Haarlem.
30	M. C. Schelfhout, d. 2 j.	's Hage.
25	J. F. Schooff, 66 j.	Rotterdam.
27	*Mej.* J. A. Q. Umbgrove.	Arnhem.

ADVERTENTIEN

*** De Provinciale Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt, residerende te Utrecht, zal op Vrijdag, den 6. Februarij 1857, des middags te twaalf ure, examen afnemen van een Aspirant-Plattelands-heelmeester.

Utrecht, 1 Februarij 1857. G. J. LONCQ, Secretaris.

*** Heden overleed op het onverwachts mijn hartelijk geliefde Echtgenoot MARIA CORNELIA VAN RIJN, in den Ouderdom van 43 Jaren, mij nalatende zes kinderen.

Zij, die de overledene hebben gekend, zullen beseffen wat ik aan haar verlies.

Utrecht, 31 Januarij 1857. H. HOL.

*** Erkentelijk voor de belangstellende deelneming, welke de Ondergeteekende, van verschillende personen, gedurende de ernstige ongesteldheid en den bedenkelijken toestand zijner Echtgenoote — en bevorens die van *Vijf* zijner Kinderen — in zoo ruime mate heeft mogen ondervinden, betuigt hij bij de tegenwoordige herstelling, ook namens haar, hiermede aan allen zijnen welmeenenden dank. A. COCK.

Utrecht 31. Januarij 1857.

*** De Aandeelhouders in de Geldleening op den Mac-Adamweg, gelegen tusschen het dorp Zeyst en het Huis ter Heide, worden opgeroepen tot het hooren der Rekening over het jaar 1856, welke gedaan zal worden Vrijdag den 6. Februarij 1857, des namiddags ten 1 ure, ten kantore van den Secretaris en Thesaurier J. C. SCHADEE, te Zeyst.

Utrechtsche Schouwburg.

*** Met toestemming van het Hoofd van het Plaatselijk Bestuur.

Hoogduitsche Opera.

Diploma's en Vrijbilletten niet gangbaar.

De Directeur, niets onbeproefd willende laten, den smaak van het kunstminnend publiek dezer stad zoo veel mogelijk te bevredigen, heeft de eer te berigten, dat van de weinige Gastvoorstellingen, die de Heer

RUDOLPH,

Eerste Bariton van het Koninklijk Hoftheater te Hanover, te geven heeft, er een *éénige* zal plaats hebben op

Op MAANDAG 2 Februarij 1857,

en bestaan in:

LUCRETIA BORGIA,

ZANGSPEL in drie bedrijven, van FELIX ROMANI. Muziek van G. DONIZETTI.

ALFONSO, . de Hr. **RUDOLPH.**
LUCRETIA, . Mw. **NORSET,** als laatste Gastvoorstelling.

De pausering na het 2e bedrijf.

Onmiddelijk na het einde der Opera zal

de Heer RUDOLPH,

ter afscheidneming van het geacht publiek HET GROOTE ARIA UIT

HET NACHTLEGER VAN GRENADA,

Muziek van CONRADIN KREUTZER, zingen.

Aanvang ten **ACHT** *ure precies.*

PRIJZEN DER PLAATSEN: Loges en 1e Amphithéater *f* 3,00. Parquet *f* 2,50. Parterre *f* 1,50. 2e Amphithéater *f* 1,00. Gaanderij *f* 0,75.

Heeren Militairen in uniform.

Loges *f* 2,50. Parquet *f* 2,00. Parterre *f* 1,00.

De plaatsen kunnen besproken worden bij den Heer J. DOESBURG, en op den dag der voorstelling aan den Schouwburg van 11—3 ure.

COLLEGIUM MUSICUM ULTRAJECTINUM.

AMAT ALTA SILENTIA MUSA.

4de STADS-CONCERT

Onder directie van den heer *KUFFERATH.*

ZATURDAG 7 Februarij. 1857,

in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen.

Programma.

I. DEEL.

1. Symphonie van *Haydn*, (B. dur)
2. Zang. (Mej. A. BOCHHOLTZ FALCONI.)
3. Concert Symphonique, (No. 4) voor piano en orchest.
   Allegro con fuoco.
   Scherzo.
   Andante religioso.
   Finale.
   Gecomponeerd en uit te voeren door den Heer HENRY LITOLFF.

II. DEEL.

1. Ouverture Robespierre van *H. Litolff.*
2. Valse de bravoure, gecomponeerd en uit te voeren door den Heer HENRY LITOLFF.
3. Zang. (Mej. A. BOCHHOLTZ FALCONI.
4. Andante en Finale van het „Concert symphonique Hollandais" gecomponeerd en uit te voeren door den Heer HENRY LITOLFF.

Aanvang ten 7 ure.

Entréekaartjes à *f* 1,50 zijn te bekomen bij den Heer RAHR, en den avond van het Concert aan de deur der Zaal.

De Secretaris, L. W. A. BESIER.

HOUTVERKOOPING

op Roosendaal aan de Klop, nabij Zuilen.

*** Op Woensdag 4 Februarij 1857, des morgens 10 ure, van eene aanzienlijke partij Iepen-, Eiken-, Populieren-, Willigen-, Linden-, Sparren-, Essen-, Appel- en Peeren BOOMEN, waaronder van 30 à 40 duimen diameter, geschikt voor werkhout, alles gemakkelijk te water te vervoeren, en acht dagen te voren afgenommerd te bezigtigen.

*** Men zal op Zaturdag den 7. Februarij 1857, des namiddags te *één* ure, te Utrecht achter St. Pieter, in het Lokaal van Verkoopingen, in het openbaar verkoopen:

Een perceel uitmuntend WEILAND, groot 3 Bunders, 28 roeden, gelegen onder Oostveen, in de zes Hoeven, gemeente Maartensdijk, strekkende van het Zwarte Water tot den Gageldijk, — dadelijk te aanvaarden; — breeder bij billetten en nader onderrigt, ten Kantore van den Notaris VAN SCHERMBEEK, te Utrecht.

*** Op Woensdag den 11. Februarij 1857, des voormiddags 10 ure, zal men aan de huizinge, bewoond geweest door wijlen den Heer W. HERTOG, staande binnen Utrecht aan de Oostzijde van de lange Nieuwstraat, A. no. 558, ten overstaan van den Notaris DE GRAAF, in het openbaar om kontant geld verkoopen: Eenen Zindelijken INBOEDEL bestaande in onderscheidenen grove en kleine Meubelen, Een spelend staand Horloge, Goud, Zilver, Linnen, Beddengoed, Vloerkleeden, Tafels, Stoelen, Spiegels, Schilderijen, Porcelein, Glas, Aardenwerk, Koper, Tin, Blik, IJzerwerk, enz: te bezigtigen Dingsdag den 10. Februarij van 10—3 ure.

*** Men zal op Zaturdag, den 14. Februarij 1857, des namiddags ten vijf ure, te Utrecht, achter St. Pieter, in het Lokaal van Verkoopingen, in het openbaar verkoopen:

No. 1. Een HUIS tot twee Woningen ingerigt, staande en gelegen te Utrecht, buiten de Wittevrouwenpoort, aan de noordzijde van de Biltstraat en in zekere poort, naast de Huizinge van den Heer *Brands*, wijk I. No. 7 en 8. — No. 2. Twee WONINGEN daarachter, in evengemelde poort. — No. 3. Eene groote SCHUUR, en nog eene Loots met een ruim Erf, gelegen als voren, aan het einde van gemelde poort, en No. 4. Een HOF of stuk allerbest WARMOESIERS of TUINLAND, groot 19 roeden, 70 ellen, bijzonder geschikt, tot het bouwen van Huizen, gelegen als voren, in de St. Janssteeg. — eerst in percelen en daarna in massa. No. 5. Een welterende staand HUIS, met Erf, Grond, Tuintje en Achterhuis, gelegen te Utrecht, aan de westzijde van de Twijestraat, wijk B. No. 174, voorzien van drie Kamers en onderscheidene Vertrekken, Kelder en Zolder. — breeder bij billetten en nader onderrigt te bekomen, ten Kantore van den Notaris VAN SCHERMBEEK te Utrecht.

N°. 5 inmiddels uit de hand te koop.

*** De gewone **drie maandelijksche verkooping** van MEUBILAIRE en andere ROERENDE GOEDEREN, zal in het Lokaal van Verkoopingen *ACHTER ST. PIETER* binnen Utrecht, gehouden worden Dingsdag den 17. Februarij 1857 en volgende dagen, des voormiddags ten 10 ure. Den dag vóór den eersten verkoopdag zal alles aldaar te bezigtigen zijn, en de Goederen daarbij te voegen, worden in gezegd lokaal aangenomen tot Dingsdag 10 Februarij (en niet langer.)

HOUTVERKOOPING

op Beerscholen, onder de Bilt,

*** Op Donderdag den 19 Februarij 1857, des voormiddags ten tien ure, van *aanzienlijke partijen* zware Sparren Boomen lang 15, 16, Ned. Ellen, dik van 96—113 Dm. zeer geschikt voor Werkhout en Heimasten.

Rek en Deksparren, waaronder vele van 40 voeten lang. Boonen- en Bloemen-Staken.

Zeer zware drooge Eiken en Beuken Takkenbossen en Beuken Handhouten voor Kagchelhout.

Afbraak, waaronder veel Werkhout, Balken, Bergroeden, Rasterwerk, drie Pompen en Brandhout.

Zware Groene Linden en Kastanje Boomen ge-

schikt voor Planken; en eindelijk verscheidene perceelen 12 jarig zwaar Eiken Hakhout.

Alles gemakkelijk te water te vervoeren.

*** Men zal op Zaturdag, den 21ste Februarij 1857, des namiddags ten 5 ure, te Utrecht achter St. Pieter, in het Lokaal van verkoopingen, in het openbaar aan de meestbiedenden verkoopen:

No. 1. Een kapitaal DUBBELD HEERENHUIS, Erf en Grond te Utrecht, aan de Zuidzijde van de Voorstraat, Wijk H, No. 523, voorzien van een gestucadoorden, met wit marmersteenen bevloerden Gang, een fraaije Zaal, negen zoo Beneden als Bovenkamers, alle behangen, de meesten met Stookplaatsen en onderscheidene met elkander in verbinding, Keuken, Kelder, Zolders, enz.

No. 2. Een net betimmerd bijzonder goed onderhouden HEERENHUIS, ERF, GROND EN TUIN, met Kelders en Kluis, aan het water uitkomende, te Utrecht, aan de Westzijde van de Kromme Nieuwe gracht, nabij de van Wijkskade, wijk H. No. 660, hebbende een gestucadoorden met wit marmersteenen bevloerden Gang, negen zoo Beneden als Bovenkamers, waaronder twee Suites, alle behangen en de meesten met stookplaatsen, Keuken, Zolders, enz.

No. 3. Een goed doortimmerd HEERENHUIS, Erf en Grond, te Utrecht, aan de ZZ. van de Heerenstraat, Wijk A. No. 1171, bevattende een gestucadoorden met wit marmersteenen bevloerden Gang, vier Benedenkamers, waaronder eene Suite, drie Bovenkamers en twee kleine dito, allen behangen en onderscheidenen met Stookplaatsen, Keuken, Kelder, Zolder, enz.

Breeder bij billetten, en nader onderrigt ten kantore van den Notaris VAN SCHERMBEEK te Utrecht.

*** Men zal op Zaturdag den 21. Februarij 1857, des namiddags ten 6 ure, aan het Locaal van Verkoopingen, achter St. Pieter te Utrecht, verkoopen:

1. Eene HUIZING met ERF en GROND, te Utrecht, aan de westzijde van de Lange Nieuwstraat, wijk A. No. 499.
Verhuurd aan *Opperhuizen* om *f* 170 in 'tjaar.

2. Eene DITO met DITO, te Utrecht, aan de noordzijde der Hamburgerstraat, wijk F. No. 184.
Verhuurd aan *Bongenaar* om *f* 170 in 'tjaar.

3. Eene KAMER of WONING, te Utrecht, aan de noordzijde van de A. B. C. straat, wijk A. No. 608.
Verhuurd om *f* 1. in de week.

4. Eene HUIZING met ERF en GROND, te Utrecht, aan de westzijde van de Donkerstraat, wijk D. No. 462.
Verhuurd aan *de Wilde* om 2,50 in de week.

En 5. Een HUIS en KAMER of WONING, met ERF en GROND, staande en gelegen **aan de Bilt,** genommerd 89.
Verhuurd om *f* 130 in 't jaar.

Alles te bezigtigen de twee laatste dagen vóór den verkoop.

Nader onderrigt te bekomen ten kantore van den Notaris DE GRAAF.

*** Men is voornemens op Woensdag den 25 Februarij 1857, des middags ten 12 ure, ten huize van *J. D. van der Maath*, aan den Ham, gemeente Hoogland, in het openbaar te verkoopen den voor weinig jaren gebouwden gunstig gelegen en goed beklanten KOORNMOLEN *DE VRIENDSCHAP*, hebbende twee paar Steenen; waarin voorts Woning en Paardenstalling, met Erve, Grond en grooten Tuin, te zamen groot 19 roeden 60 ellen, gelegen aan den straatweg van den Ham, gemeente Hoogland, te aanvaarden 1 Mei e. k. De grondbelasting bedraagt *f* —,48, hebbende wegens gebouwd eigendom nog vrijdom. Nadere informatien te bekomen bij den Notaris D. SCHEERENBERG, te Amersfoort. Brieven franco.

Door sterfgeval

*** biedt zich in een voor den Handel gunstig gelegen stadje van Zuid-Holland de gelegenheid aan tot overneming eener welbeklante en solide AFFAIRE in IJZERWAREN, welk een ruim bestaan oplevert en voor verdere uitbreiding vatbaar is. Het Huis, waarin de zaak gedreven wordt, **te huur** of **te koop.** Te bevragen bij den Griffier Mr. P. R. VAN DEN BERG, te Vianen. Brieven franco.

PROEVEN van Luchtverversching en van zuinige verwarming van Vertrekken.

*** Ten gevolge der *buitengewone belangstelling*, die deze proeven hebben mogen ondervinden, zullen dezelve, ten huize van den ondergeteekenden (Catharijne Singel bij den Amsterdamschen weg), worden voortgezet tot en met Zaturdag den 7. dezer maand. Men zal kunnen zien, de wijze hoedanig onze **woonvertrekken** en **ziekenkamers,** de **school-** en **andere lokalen** met betrekking tot de gezondheid noodwendig moeten zijn ingerigt, en daarbij een toestel, dat veel minder brandstof vereischt, dan die welke algemeen tot verwarming gebruikt worden. Ten einde de ventilatie aanschouwelijk te maken, zal het vertrek met tabaksrook worden gevuld, die men in een kort tijdsbestek, **zonder de minste togt,** zal zien verdwijnen. Telken dage zullen 6 proeven worden genomen; de eerste zal des voormiddags ten 10 ure plaats hebben en de overige ten 11, 12, 1, 2 en 3 ure. **Toegang 50 cents per persoon, ten voordeele van de algemeene armen dezer stad.** Toegangkaartjes zijn verkrijgbaar bij de Boekhandelaars POST UITERWEER & COMP., Oude Gracht over de Gaardbrug.

Utrecht, 1 Februarij 1857. J. W. K. ROGER.

TE HUUR:

*** Met 1. Mei of desverkiezende vroeger het nieuw op te maken BUITENVERBLIJF *HIMSMADE* gelegen in de gemeente Vleuten, op ongeveer een uur afstand van Utrecht, met ongeveer 1 Bunder Tuin of moesgrond. Nadere informatien te bekomen bij C. TROMPERT, Mr. Timmerman te Vleuten.

MAGAZIJN VAN N. BRABANDSCH LINNEN EN TAFELGOED.

*** Gedurende deze week tot verminderden prijs opruiming van LAPPEN, LINNEN PELLE, eenig divers TAFEL en THEEGOED.

Zuilenstraat. M. KOCKEN.

*** De **anti-rheumatische Balsem** van Dr. OCKER J. ZOON, Practiserend Geneesheer en Chirurgijn, vroeger te Texel, thans te *Oostzaan*, is een onfeilbaar *Middel*, tegen *Rheumatismus*, *Jicht* en *Zinkings*.

Treffend zijn de resultaten, welke dit Middel reeds gedurende eenige Jaren heeft opgeleverd, en in elk geval, waar de Geneeskunst scheen uitgeput, waar alle hoop scheen ontvloden te zijn, waar de Leer der Geneesmiddelen geen hulp kon aanwijzen, heeft het deszelfs weldadige werking ten volle bewezen.

NICOLAAS DE BOER, Zeeman op Oost-Indie, oud 28 jaar, woonachtig te Terschelling, was in het jaar 1851, na reeds vruchteloos onder Geneeskundige behandeling geweest te zijn, genoodzaakt wegens Rheumatismus in de kniegewrichten en lendenen, zich in het gasthuis te Amsterdam te doen opnemen, en moest, hoewel men gedurende drie maanden alles had beproefd, wat de kunst daar bood, hetzelve onhersteld en ongetroost verlaten.

Na nog gedurende een paar maanden vruchteloos onder behandeling van den plaatselijken Geneesheer te Terschelling geweest te zijn, nam hij op aanraden zijn toevlugt tot OCKERS *anti-rheumatische Balsem*, en niettegenstaande hij krom was gebogen door *Rheumatismus* en *Jicht*, en niet in staat bijna een voet te verzetten, was hij na slechts drie flacons Balsem verbruikt te hebben, geheel en al hersteld, zelfs zoodanig (na een dankbaar afscheid genomen te hebben), dat hij naar Amsterdam konde terug keeren, om aan te monsteren, en zijne vorige bezigheden en zeereizen te hervatten.

Deze **uitmuntende Balsem** is ook onvergelijkelijk bij alle *plaatselijke Pijnen* en *ontstekingen*, bij *verhardingen*, *verrekking*, *ontwrichting*, *verslijving*, *kneuzing*, *kliergezwellen* en andere *aanzwellingen*.

Elk Lijder diende van dezelve gebruik te maken, daar men zich (bij gemoedelijke overtuiging) zonder twijfel in een spoedige genezing zal verblijden.

De kosten van de ordinaire flac. met voorschrift *f* 0,90.
Van de dubbele flacon . . . . - 1,80.

Dezelve is te verkrijgen bij Dr. OCKER J. ZOON, Hoofddepothouder te *Oostzaan*, en verder:

Utrecht, L.J. Grotendorst, Ap.
" H. van Dorsen, Apoth.
Amsterdam, W. J. v. Hulstein, Apoth., Warmoesstraat bij de Nieuwenbrugsteeg M452
" Ruijsch en Weissenburch, Apoth. Bloemmarkt, No. 181.
" B. Adama, Apoth. hoek van de Heerengracht en Utrechtsche straat.
" H. van Olst, Apoth., Leidsche straat, C C No. 9.
Amersfoort. G. C. T. van de Roemer, Apoth.
Arnhem, T. Romijn, Apoth.
'sGravenhage, G. Bisschop, Ap. Fluweele Burgwal No. 130.
Nijkerk, H. H. v. Ark, Apoth.
Rotterdam, van Santen Kolff, Apoth.
" J. M. v. Hulstein, Ap.

Deze Balsem is aan geen bederf onderhevig en kan jaren lang bewaard blijven.

*** Met *Mei* te Huur op den Singel nabij het Station, een BENEDEN HUIS met twee Kamers, Keuken, Tuin, het mede-gebruik van Kelder, Zolder enz. Adres franko Letter X, bij de Boekverkoopers NOLET EN ZOON te Utrecht.

HET DEPOT VAN THEEËN

UIT HET MAGAZIJN VAN
M. RAVENSWAAY ZONEN

te Gorinchem, wordt steeds met het beste gevolg voortgezet. Deze Theeën bevelen zich bijzonder aan door deugdzaamheid en billijke prijzen en zijn verkrijgbaar bij

A. A. DIEPERINK,
Confiturier bij de Hamburgerbrug te Utrecht.

GEVEILD den 31. Januarij 1857.

Een Huis binnen Utrecht z.z. van het Oudkerkhof F. No. 84 *E. M. Frijlink f* 8800. Een Huis binnen Utrecht n.z. van de Bregittestraat op den hoek van de Nieuwe kamp A. No. 1184 *H. Wiesman f* 620. Een Huis binnen Utrecht o.z. van de Nieuwe Gracht tusschen de Zuilen- en Magdalena bruggen A. No. 913 *A. Justema f* 3400. Een Huis te Utrecht buiten de Waardbarriere in de bemuurde waard No. 417 *A. C. van Beest* qq. *f* 2725.

Marktberigten.

Schiedam, 31 Januarij. Granen. Gerst, verkocht 1.. ℔ Manheim *f* 210 kont., 132 ℔ dito *f* 214 6/w.

Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 18,50; Jenever id. *f* 24,00; Amsterd. proef *f* 25.25, zonder de belasting.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnemiddag*)

Jan.	Uren.	Wind- rigt.	Wind- kr.	Barom. bij 0°	Ther. F	Afwijk. d temp	Vochtigh	Gev sn.	Aanmerking
			N. ℔						
31	2	z.	3 0	756.30	30.0	— 9.0	0.84	0	Ligt bewolkt
F.	10	z.	2.5	57.89	27.1	— 7.7	86	0	Bewolkt.
1	8	zzo.	0.5	60.17	22.6	—11.7	95	0	Idem.

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 31 Januarij 1857.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . .	$2\frac{1}{2}$	pCt.	$63\frac{1}{2}$	$63\frac{9}{16}$	
dito dito	3	"	76		
dito dito	4	"	$94\frac{7}{8}$	95	
Amortisatie-Sijndikaat	$3\frac{1}{2}$	"	$90\frac{11}{16}$	$90\frac{3}{4}$	
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	"	104	$104\frac{1}{8}$	104
Certifikat. 1831 & 1833	5	"	93		
Cert. bij *Stieglitz* . .	4	"	$84\frac{3}{4}$		
" " 1855.	5	"	$96\frac{1}{2}$	$96\frac{5}{8}$	96..
Cert. van Assign. . .	6	"	64		
POLEN.					
Aand. 1835, fl. 500			$151\frac{1}{4}$	$151\frac{3}{4}$	
Obligatien.	4	pCt.	$77\frac{5}{8}$		
SPANJE.					
Obligatien	$1\frac{1}{4}$	pCt.	$23\frac{1}{2}$	$23\frac{5}{8}$	23..
dito	3	"	$40\frac{1}{2}$	$40\frac{5}{8}$	
Binnenl. Schuld . . .	3	"	$36\frac{7}{8}$	$37\frac{1}{8}$	37..
Amortisable			$5\frac{13}{16}$		
Bewijzen Koepons . . .			$6\frac{1}{4}$	$6\frac{5}{16}$	
OOSTENRIJK.					
Oblig. Metaliek . . .	5	"	$75\frac{3}{8}$	$75\frac{1}{2}$	75..
Oblig. N.	5	"	$85\frac{7}{8}$	$86\frac{1}{4}$	86..
dito dito Nat.	5	"	$77\frac{3}{8}$	$77\frac{13}{16}$	77..
dito dito	$2\frac{1}{2}$	"	$39\frac{1}{8}$	$39\frac{1}{4}$	
BELGIE.					
Certifik. bij *Rotschild*	$2\frac{1}{2}$	pCt.	52		
BRAZILIE.					
Geldl. 1824, £ 100. .	5	pCt.	$97\frac{1}{2}$		
PORTUGAL.					
Obligatien	3	pCt.	$44\frac{1}{2}$	$44\frac{9}{16}$	
AMERIKA.					
Venez. Oblig. 6 pCt., nu	$4\frac{1}{4}$	"	$35\frac{1}{4}$	$35\frac{1}{2}$	
Grenada, Oblig. . . .	$3\frac{1}{4}$	"	$21\frac{5}{8}$	$21\frac{11}{16}$	
Mexiko, Obl. 1853 £ 100	3	"	21		

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

Provinciale Staten van Utrecht.

Vervolg en slot der zitting van Dingsdag 17 November.

De heer *Pabst* zegt, dat, na het geboorde, hem het voorstel van Gedep. Staten zoo geheel voldoende voorkomt, en zoozeer bevorderlijk aan het belang der zaak en der prov., dat hij beide andere voorstellen zal afstemmen. Door Gedep. Staten wordt voorgesteld, dat men zal onderhandelen op de grondslagen in hunne missive vervat. Wat betreft het sluiten eener voorloopige overeenkomst, zegt Spr, dat niet de bedoeling van het voorstel is, dat Gedep. Staten een voorloopig kontrakt maken waardoor het eene onaangename zijde zou kunnen hebben als de verg. er zich niet mede vereenigde, maar volgers Spr. moet de bedoeling zijn dat Ged. Staten overeenkomstig de grondslagen in hunne missive aangewezen onderhandelen, op welke grondslagen een kontrakt zal worden aangegaan. Spr. vertrouwt echter ook dat zoo Gedep. Staten een kontrakt maken, er zeer weinig op aan te merken zal zijn. Het punt dat te beslissen staat acht Spr. dus van het grootste gewigt, en hij gelooft, dat het èn voor de inrigting èn voor de prov. het voordeeligst is, het voorstel van Gedep. Staten aan te nemen.

De beraadslagingen gesloten zijnde wordt het voorstel van den heer *Lagerwey* met 32 stemmen tegen die van den voorsteller, en dat der komm. van rapporteurs met 25 stemmen tegen die der HH. *Spengler*, *v. Tuyll*, *Jongeneel*, *Strick*, *Ackersdijck*, *de Louter*, *H. Verloren* en *v. Hoytema* verworpen. De heer *Boer* was bij deze beide stemmingen niet tegenwoordig.

Aan de orde is alsnu het voorstel van Gedep. St.

De heer *Menso* zou er voor zijn, het woord »onderhandelen" te veranderen in »in overleg treden" en in plaats van »overeenkomst te sluiten" te stellen uitslag van dit overleg nader kenbaar te maken".

De heer *Bastert* stelt voor als amendement, te besluiten, dat Ged. Staten worden uitgenoodigd van het bestuur van het gesticht alle zoodanige inlichtingen in te winnen, als zij tot het doen van nadere voorstellen aan de verg. noodig zullen achten, waarbij het denkbeeld eener geldelijke tegemoetkoming voor de verpleging van behoeftige krankzinnigen ten grondslag legt.

De *Voorz.* heeft ten aanzien van dit laatste voorstel dezelfde aanmerking te maken als ten aanzien van een soortgelijk voorstel van den heer *Lagerwey*. Ged. Staten worden nl. uitgenoodigd zoodanige inlichtingen in te winnen als zij tot het doen van nadere voorstellen aan deze verg. zullen noodig achten; Spr. vraagt welke voorstellen men dan nu verlangt; Ged Staten zullen deswege in onzekerheid verkeeren. In het voorstel van den heer *Bastert* wordt alleen bijgevoegd, dat tot grondslag zal strekken het denkbeeld eener geldelijke tegemoetkoming voor de verpleging van behoeftige krankzinnigen; maar Gedep. Staten, zegt Spr., hebben dat juist gedaan. Wordt dus dit voorstel aangenomen in plaats van dat van Gedep. Staten, dan zullen zij niet weten wat eigenlijk de meening der verg. is.

De heer *Bastert* zegt, geen verandering in de zaak te brengen, maar alleen in den vorm, en wel omdat de vorm bij eenige leden bedenking had gevonden.

De heer *Menso* meent den geest der verg. uit te drukken door als konklusie voor te stellen, dat Gedep. Staten gemagtigd worden, om overeenkomstig hunne medegedeelde beschouwingen, met het bestuur van het gesticht in overleg te treden, en omtrent den uitslag daarvan in eene volgende verg. verslag uit te brengen.

De beraadslagingen gesloten zijnde wordt het voorstel van den heer *Bastert* verworpen met 30 tegen 4 en dat van de heer *Menso* aangenomen met 19 tegen 15 stemmen, komende daardoor het voorstel van Gedep. Staten te vervallen.

Voor het eerste voorstel hebben gestemd de heeren *Voet*, *Huydecoper*, *de Louter* en *Bastert*, en tegen het tweede de heeren *Lagerwey*, *v. Beeck Calkoen*, *v. Tuyll*, *Jongeneel*, *Metelerkamp*, *Ram*, *de Kock*, *Broers*, *de Beaufort*, *Ackersdijck*, *v. Bel*, *v. Cleeff*, *Boer*, *Pabst* en *Huydecoper*.

Aan de orde is alsnu het verslag der komm. van rapporteurs ter zake der voorgestelde wijzigingen in het reglement op de wegen.

De algemeene beraadslagingen hierover worden geopend.

De heer *Menso* geeft alsnu lezing van zijne in de vorige week ter grffie gedeponeerde nota van beschouwingen en amendementen op dit onderwerp, waarin wordt voorgesteld, 1. tot aanvulling van art. 41: »En zullen de schouwvoereude kollegien of besturen, al hetgeen in strijd hiermede of vau eenige der bepalingen in de volgende artikelen voorkomende, mogt bevonden worden, dadelijk ten koste van de overtreders doen wegruimen, onverminderd de vervolging tot zoodanige boeten en straffen als bevonden zal worden te behooren;" en 2. tot wijziging van art. 85: »Buiten de gevallen waar zulks aan de schouwvoerende kollegien of besturen is opgedragen, zal al hetgeen in strijd met dit reglement mogt zijn daargesteld, binnen eenen termijn door den regter te bepalen moet woreen weggeruimd." Spr. zou meenen dat als het regl. deze beide bepalingen had ingehouden, de zaak die aanleiding heeft gegeven tot de voorgedragen wijzigingen niet zou hebben plaats gehad, daar alsdan de schouwvoerende besturen wel dadelijk zouden gehandeld hebben.

De *Voorz.* geeft in overweging dit voorstel aan te houden tot de behandeling van het 2. punt der konklusie van de komm.

De heer *Ackersdijck* zegt, dat de aanleiding van hetgeen thans der verg. wordt voorgesteld, aan alle leden bekend is; in de zomerverg. vernam men dat een publieke weg in de prov. naar men beweerde, daar den eigenaar van het landgoed Hoederingen eigenmagtig was afgesloten en in bezit genomen, zoodat er geen gebruik van gemaakt kon worden; Gedep. Staten deelden alstoen mede, dat zij hadden geoordeeld dat daartegen geen ander middel was aan te wenden, dan daarvan proces-verbaal te doen opmaken en aan het openbaar ministerie bij de regtbank van politie op te zenden, in de hoop, dat dit ministerie het reglement op de wegen zou inroepen tegen die overtreding. Drie leden der verg. konden zich daarmede niet vereenigen; hunne meening was, dat ingeval een weg wierd afgesloten, gelijk daar plaats had, het administratief bestuur verpligt was, terstond die afsluiting te doen opruimen, en het publiek in het bezit van den weg te handhaven. In het verslag van Gedep. Staten werd beweerd, dat dit in het algemeen ook hunne zienswijze was, doch dat de zwarigheid, waarom zij in dit geval niet dienovereenkomstig gehandeld hadden, daarin bestond, dat die weg nog niet gebragt was op de definitief vastgestelde leggers, en dus nog niet de eigenschap had van publieken weg. Dit gevoelen werd door de drie leden wederlegd, en door hen werd beweerd, dat de omstandigheid, dat de weg als een publieke weg door Ged. Staten zelven, was erkend, voldoende was om te beletten, dat hij aau het publiek onttrokken werd, wordende voorts door hen voorgesteld, dat de verg. den wensch zou te kennen geven, dat de beletselen onmiddelijk wierden opgeruimd. Gedep. Staten wenschten, dat dit voorstel niet zou worden aangenomen, doch dat de bedenkingen der drie leden aan hunne overweging wierden onderworpen, en, zonder eene bepaalde toezegging te doen, beloofden zij, de belangen der prov. in deze te zullen behartigen en in de winterverg. omtrent den stand der zaak verslag uit te brengen. Men vernam destijds ook, dat de schuldige bij het politiegeregt was vrijgesproken. De vergaderiug nam het voorstel van de drie leden niet aan; doch zij deed wat Gedep Staten verlangd hadden. In de vergadering van den 3 dezer is eene nieuwe mededeeling van Gedep. Staten ingekomen, waarin gezegd wordt, dat van het vonnis in deze zaak geappelleerd is naar de arrondissements regtbank, en dat deze den overtreder veroordeeld heeft tot eene boete van *f* 10.—. en bepaald, dat de afsluiting binnen een gestelden termijn moest worden opgeruimd; te gelijk wordt medegedeeld, dat de veroordeelde van dat vonnis in kassatie gekomen is, en dat Ged. St. (daarop verlangt Spr. in het bijzonder de aandacht te vestigen) intusschen nicts ten opzigte dier afsluiting gedaan hebben, doch dat zij nu kunnen aankondigen, dat als het beroep afgewezen wordt, die afsluiting weggenomen zal worden; maar dat het, ingeval van kassatie, niet te berekenen is, wanneer dat zal geschieden, want dat hun gevoelen is, dat dit niet anders kan gebeuren dan ten gevolge van een regterlijk vonnis. In diezelfde missive werd intusschen medegedeeld, dat de legger der gemeente de Bildt den negenden Oktober definitief gearresteerd is, en dat de weg in kwestie als publieke weg daarop voorkomt. Wat, vraagt Spr., is nu uit die mededeeling te besluiten? Dat Gedep. Staten nu tot een nog veel grooter gevoel van onmagt zijn gekomen dan vroeger; toen zeiden zij; als die weg op den legger stond, zou men de afslniting onmiddelijk doen wegruimen; eu nu staat hij op den legger, en toeh oordeelen zij zich onmagtig om die afsluiting te doen wegnemen. Dit nu, zegt Spr. geeft aanleideng tot de voorgestelde wijziging: Gedep. Staten zijn van oordeel, dat de administratieve autoriteit onbevoegd is, zulke slagboomen weg te ruimen; zij verlangen daarom, dat het reglement zal worden gewijzigd en de oorzaak van die onmagt worden weggenomen, en dat aan Gedep. Steten die magt zal worden opgedragen, ten einde zij voortaan zulke belemmeringen zullen kunnen uit den weg ruimen. De verg. heeft dus, volgens Spr., alvorens te besluiten omtrent die wijziging, zich duidelijk te maken of werkelijk die onmagt bestaat, en zoo ja, of dan het middel om die magt te geven geschikt is. Die vraag of, wanneer op den publieken weg afsluitingen gesteld worden, met andere woorden, als iemand zich in het bezit stelt van hetgeen publiek domein is, het administratief bestuur niet geregtigd is, die belemmering weg te ruimen, daarover liep eigenlijk het betoog der drie leden, en zij meenden duidelijk bewezen te hebben, dat dit wel degelijk het geval is. De verg. heeft zich toen niet uitgesproken en de zaak overgelaten aan Gedep. Staten. Nu doet zich dus, zegt Spr., de vraag op nieuw voor en in een ander licht; nu weet men dat die weg op den legger staat en dus gelijk staat met alle andere wegen, doch Gedep. Staten zien des niet te min in art. 85 van het regl. eene belemmering om te handelen zonder dat de regter uitspraak gedaan heeft; Spr. zal niet al de gronden vroeger aangevoerd op nieuw voordragen, doch wil de verg. wijzen op eenige, die zijns bedunkens beslissend zijn. Gedep. Staten beweren, dat het administratief bestuur in deze provincie zoo onmagtig zoude zijn, dat het de afsluiting van een openbaren weg lijdelijk moet aanzien, totdat de beklaagde bij een vonnis van enkele politie in hoogste instantie tot eene boete is veroordeeld, en bij die gelegenheid de wegruiming is bevolen. Zij nemen tevens aan, dat de oorzaak van die onmagt gelegen is in art. 85 van het provinciaal reglement op de wegen, en dat de magt om te handelen aan het administratief bestuur door eene wijziging in dat reglement zoude kunnen gegeven worden. Deze stellingen komen Spr. onhoudbaar voor: de aard van het administratief bestuur, en de aard van het feit schijnen hem toe, allen twijfel hieromtrent weg te nemen. Het administratief bestuur is in alle staten, door zijne bestemming, geregtigd en verpligt om onregtmatige daden, waardoor de openbare orde gestoord wordt, onmiddelijk te keer te gaan. Het is de preventieve afwering van datgene wat onmogelijk kan gedoogd worden. Dit behoort zoo zeer tot de behoefte van het maatschappelijk leven, dat geen regering bestaanbaar is, waar die bevoegdheid en die verpligting zouden ontbreken; eene regering zoude zonder haar geene regering zijn. Dat regt van het administratief bestuur wordt niet door de wetten daargesteld; maar alleen wordt in elken staat bepaald, door welke personen of kollegiën het zal worden toegepast. Zoo is het ook in ons land. de grondwet, de provinciale en de gemeentewet hebben dit volkomen geregeld. De opperste uitvoerende magt wordt door den koning gehandhaafd, en in de provinciën zijn de Staten, in de gemeenten de besturen daarmede belast. In de voordragt van drie leden werd reeds op de bepalingen dier wetten gewezen, en met name op die welke de bescherming van de publieke wegen aan de Staten en aan de gemeentebesturen opdragen. Is het nu mogelijk aan te nemen, dat art. 85 van het provinciaal reglement op het onderhoud en gebruik der wegen de bepalingen dier wetten zoude hebben te niet gedaan, dat art. 137 van de provinciale wet en art. 179 lett. *h* van de gemeentewet daardoor zouden zijn vervangen door een bevel aan de Staten en besturen, om het versperren en innemen van publieke wegen niet te beletten; maar in plaats daarvan te beproeven, of de daders door den regter van eukele politie tot eene boete worden veroordeeld en dan tevens de opruiming wordt bevolen. Indien dat werkelijk in art. 85 te lezen stond en van kracht was, zoo zoude het reglement, bestemd om het gebruik der wegen te bevorderen, omgekeerd dat gebruik van de meest onmisbare bescherming hebben beroofd, het zoude aan hen, die dat gebruik verhinderen, eene ongehoorde bescherming hebben verleend. Het zoude de provincie in een regteloozen toesland gebragt hebben, waarvan nergens een voorbeeld bestaat. Doch neen, zegt Spr., datgene, wat tot de eerste beginselen van het staatsregt behoort, wat door algemeene wetten geregeld en vastgesteld is, behoort niet tot de provinciale huishouding, het is daarbuiten, het is daarboven. Dat regt is een uitvloeisel van de souvereiniteit. Doch daarom ook zoude het, wanneer het niet bestond, door provinciale reglementen niet kunnen worden gegeven Wat het feit betreft merkt Spr. op: politie-reglementen voegen in den regel aan de algemeene verpligtingen iets toe, zij kunnen er niets van afnemen. Wat in zulke reglementen verboden wordt, zoude geoorloofd zijn, indien het er niet in voorkwam. Het feit, waarvan hier sprake is, wordt nergens als geoorloofd beschouwd, al wordt er ook geene politiestraf hoegenaamd tegen bedreigd. Zich in het bezit van een anders vast goed te stellen,— veel meer nog in het bezit van een openbaren weg, die een gedeelte van het publiek domein uitmaakt, het publiek daarvan uit te sluiten, wordt onder alle wetgevingen onmiddelijk te keer gegaan, het wordt nergens gedoogd. In geene wetgeving heeft men in de plaats van de preventive tusschenkomst van het administratief bestuur, de repressive waarborg van eene straf, veel min van eene onbeduidende politieboete, gesteld. De aard van het administratief bestuur dat niet gedacht kan worden zonder de magt, om het publiek in het genot van de openbare wegen te handhaven, en de aard vau het feit, dat eene onregtmatige daad is, die nooit kan gedoogd worden, maken het onmogelijk Art. 85 zoo te verklaren, als dit door Gedep. Staten geschiedt. Doch het is ook nimmer de bedoeling, noch van den voorsteller noch van de vergadering geweest, om door dit artikel de magt van het administratief bestuur te verkorten of aan banden te leggen. Spr. zoude zijne stelling nog kunnen versterken, door te wijzen op den toestand waarin de provincie zich zoude bevinden, indien art. 85 in den zin door Gedep. Staten daaraan gegeven, konsekwent werd toegepast. Alle wegen zouden dan willekeurig kunnen afgesloten en ingenomen worden. Immers, er is, wat het regt ketreft, hoegenaamd geen verschil tusschen den weg, dien men in het bezit laat van den eigenaar van Hoederingen, en de andere wegen der provincie. Men denke zich, dat iemand goedvond den provincialen weg van Cothen naar Utrecht met slagboomen af te sluiten, zoude dan het administratief bestuur niets vermogen te doen dan die versperring te aanschouwen tot dat welligt na eenige jaren, tegen die onregtmatige daad eene politie-boete van *f* 10 in hoogste instantie zoude zijn uitgesproken. Mogt het iemand

invallen een deel van de wandelingen dezer stad, het Sterrebosch bv., voor een onbepaalden tijd voor zich te gebruiken, hij zoude eenvoudig slagboomen behoeven te plaatsen, die de toegangen afsloten, en het publiek en de overheid zouden zich die berooving moeten laten welgevallen, omdat men beweert in art. 85 van het reglement eene bescherming van den geweldenaar tegenover de wettige overheid te lezen. Kan men bij het minste nadenken volharden aan art. 85 die beteekenis en die kracht te geven? Men kan de zaak nog van eene andere zijde beschouwen. In de voordragt van de drie leden werd betoogd, dat de beste verklaring scheen, het artikel als overgangsmaatregel te beschouwen, ten einde hetgeen daargesteld *was* bij de invoering van het reglement, doch daartegen streed, te doen wegnemen, niet door vonnis van den strafregter, maar van den burgerlijken regter. Doch verondersteld zelfs, dat het op de vervolging voor de regtbank van enkele politie toepasselijk was. Dan zoude het art., hoe vreemd ook, een voorschrift voor den regter inhouden, om, zonder dat het gemeentebestuur als civile of gevoegde partij was opgetreden, behalve tot de straf, den beklaagde ook te veroordeelen tot herstelling, binnen een bepaalden tijd, van den weg, in den staat, waarin die was voor het plegen der overtreding. Doch zulk een voorschrift zoude toch voor het administratief bestuur geen beletsel opleveren, om hetgeen in strijd met het reglement werd daargesteld zelf onmiddelijk op te ruimen. De uitspraak toch was tegen den overtreder, zij legde hem eene verpligting op; doch zij gaf hem geen regt om te vorderen, dat het gevolg van zijne onregtmatige daad zoude geduld worden tot dat hij die zelf wegnam. Het was een *gebod* aan den beklaagde, om op te ruimen indien dit niet reeds geschied was; doch geenszins een *verbod* aan het administratief bestuur om dit zelf, en dadelijk te doen, zulk een verbod zoude van allen grond beroofd zijn. Waar staat ooit in eene strafwet, dat men het kwaad, door eene onregtmatige daad berokkend, niet zal mogen herstellen, tot dat de dader zal zijn veroordeeld? Zou men verpligt kunnen zijn, wanneer een baldadige onze vensters inwerpt, die glasruiten niet te herstellen, omdat de schuldige ten slotte zoude kunnen veroordeeld worden om die voor zijne rekening te herstellen? Zou men bepalingen, die tot wering van het kwaad geschreven zijn, moeten verklaren alsof zij bestemd waren om het kwaad ongehinderd te doen voortduren? Doch er is meer. Gedep. Staten hebben steeds in het afsluiten van een publieken weg niets anders gezien dan eene overtreding van art. 56 van het provinciaal reglement. Uit het zoo even aangevoerde, meent Spr., moet de onjuistheid van die opvatting in het oog springen. Men heeft zich slechts de vraag te doen: indien het in geen politiereglement verboden was, zoude het dan geoorloofd zijn? Wie zal het beweren. Het is een van de vermetelste aanrandingen van het regt van bezit en van de openbare orde. Doch diefstal van vast goed kent de strafwet niet, en met goeden grond, want onder alle wetgevingen wordt die onregtmatige daad, onmiddelijk preventief afgeweerd, en belet. Dit is het gemeene regt. Wat zoude men dus gedaan hebben, indien die onregtmatige daad niet *tevens* eene politie-overtreding had opgeleverd? Immers hetgeen men altijd doet; men zoude ze belet hebben. Maar zoude dan deze handeling haar karakter verliezen, omdat *tegelijk* een politie-reglement overtreden is? Deze overtreding is zoo ondergeschikt, zij is zelfs zoo onzeker, dat men ze bij de beoordeeling van de handeling, waarbij de maatschappelijke orde zoo groot belang heeft, gerust kan ter zijde laten. Waar het op aan komt, is het ongestoord gebruik der wegen; de vraag of door de stoornis in dat gebruik ook eene boete van tien gulden beloopen is, is inderdaad onverschillig. Nam men dus aan, hetgeen zoo onaannemelijk schijnt, dat art. 85 moest beteekenen: men zal de overtreders van dit reglement in hunne overtreding niet storen, men zal hen daarmede laten voortgaan, tot dat een eindvonnis met de veroordeeling in eene boete, ook beveelt, daarmede op te houden; — zelfs dan nog zoude dit alleen toepasselijk zijn *voor zoo ver het betrof de politie-overtreding;* doch hoe is het mogelijk aan te nemen, dat, wanneer die overtreding heeft plaats gehad ter gelegenheid van eene onregtmatige daad, van zoo oneindig grooter gewigt, als het usurperen van een weg, waarvan de gemeente voor het publiek in bezit was, dat ook in dit geval die onregtmatige daad ongestoord zal mogen voortduren, en de herstelling daarvan zal moeten afhangen van de onzekere kansen der politievervolging. Spr. zegt het niet te begrijpen, en hij hoopt dat zijne medeleden het ook niet begrijpen, en dat zij dit zullen te kennen geven. Spr. betreurt zeer dat Gedep. Staten van deze opvatting niet zijn terug gekomen. Hij zoude het als een blaam voor deze provincie beschouwen, indien men in de onderstelling bleef, dat het administratief bestuur onmagtig zoude zijn, om zoo groote misbruiken af te weren. Mogt de vergadering zijn gevoelen niet deelen, hij zoude natuurlijk de uitspraak der meerderheid eerbiedigen; doch hij zoude in dat geval zich voorbehouden, in hooger beroep zijne stellingen aan het oordeel zijner landgenooten te onderwerpen. Eene beslissing komt hem noodzakelijk voor, alvorens over de voorgestelde inrigtingen in het reglement wordt geraadpleegd. Volgens zijne overtuiging is het administratief bestuur volkomen bevoegd, om slagboomen, geplaatst op een openbaren weg, onmiddelijk te doen wegnemen, en bezit het die magt volgens de eerste beginselen van het staatsregt; die magt berust op een onwrikbaren grondslag. Volgens de voordragt ontbreekt die magt, doch kan die verschaft worden door bepalingen in het provinciaal reglement. Hij acht het zeer bedenkelijk de wijzigingen te beproeven uitgaande van het standpunt van Gedep. Staten, dewijl dan intusschen de wegen in onze provincie zonder eenige bescherming zouden zijn. Die tijd kan lang duren, want de wijzigingen moeten ter goedkeuring worden opgezonden, zij kunnen met aanmerkingen van den minister terug gezonden worden, zoodat in de wintervergadering op nieuw daarover zoude moeten gehandeld worden. En dan nog zoude men voor die magt van het administratief bestuur den zeer zwakken grond van een provinciaal reglement, als surrogaat in de plaats stellen van den vasten grondslag dien het algemeene regt en de provinciale en de gemeentewet opleveren. Geheel anders is het wanneer men over wijzigingen in het reglement beraadslaagt, uitgaande van de erkenning, dat het administratief bestuur in deze provincie die magt heeft, zoo als dat bestuur in elk land die magt, volgens het regt van alle natiën en van alle tijden, bezit. Spr. stelt dus voor, dat de verg., alvorens de wijzigingen in overweging te nemen, het volgende besluit: »De verg., kennis genomen hebbende van het rapport van Gedep. Staten, gedagteekend 9 Okt. 1857, ingekomen in de zitting van 3 Nov., betreffende de afsluiting van een publieken weg, genaamd de Visschersteeg, verklaart, van oordeel te zijn, dat er geene redenen bestaan om die afsluiting langer te gedoogen; zij drukt den wensch uit, dat, door tusschenkomst van Gedep. Staten, die afsluiting ten spoedigste worde weggenomen." Neemt de verg. dit besluit aan, dan meent Spr., kan men veilig over wijzigingen in het regl. raadplegen.

De *Voorz.* meent te moeten opmerken, dat dit is een voorstel vreemd aan de orde van den dag. De verg. handelt over een voorstel van Gedep. Staten, betreffende eene vernieuwing van het regl. op de wegen; de vertoogen die daartoe aanleiding gaven worden in de memorie van toelichting uiteen gezet. Te dier zake heeft de heer *Ackersdijck* beschouwingen medegedeeld, die daarmede in een naauw verband staan, maar zijn voorstel dat daarvan het gevolg is, is vreemd aan het onderwerp, dat thans de verg. bezig houdt. Dat voorstel is geput uit de missive van Gedep. Staten van 9 Okt. en ten aanzien dier missive is in der tijd besloten, die voor informatie aan te nemen. Spr. gelooft dus, dat de voorsteller volkomen geregtigd is tot het doen van zijn voorstel, doch dat het behandeld moet worden als een voorstel bedoeld bij art. 24 van het regl. van orde, en daarom meent Spr. te kunnen voorstellen, het ook als zoodanig te behandelen, en nadat het door twee leden ondersteund is, een dag te bepalen, waarop de voorsteller tot toelichting zal worden toegelaten.

De heer *Ackersdijck* meent dat zijn voorstel niet vreemd is aan de orde, maar toepasselijk op wat behandeld wordt, en Spr. acht het juist nu het meest gepast oogenblik om het in diskussie te brengen.

De heer *v. Hoytema* moet verklaren dat ook in zijne afdeeling de meening geweest is, dat er geene veranderingen in het regl. noodig waren, wijl de verpligting voor de burgemeesters der gemeenten aanwezig was in het algemeen begrip van het politieregt, en in de tweede plaats de wegneming van hindernissen aan Burg. en Weth is opgedragen. Men meende in die afd. dat de Prov. Staten niet zoozeer bevoegd waren aan Gedep. Staten op te dragen wat krachtens de prov. wet niet tot de bevoegdheid van Gedep. Staten behoort, maar het hoofddenkbeeld was, dat er geene verandering noodig was; de autoriteit heeft de bevoegdheid uit de wet. Nu moet Spr. zeggen, dat het voorstel van den heer *Ackersdijck* voor een groot deel in de beschouwing dier afd. valt en ook tevens in die van het rapport der komm. van rapporteurs; niet dat de komm. van rapp. het geheel met dat lid eens is, maar de eerste vraag die zij doet is juist die welke de heer *Ackersdijck* ontkennend wil beantwoord hebben, nl. *dat het regl. wijziging behoeft op de punten* enz. In zooverre zou Spr. dus gelooven, dat wat dat lid voordraagt geheel is overeenkomstig de orde van den dag, rakende het nl. het eerste punt der konklusie van de komm. van rapp. Ten aanzien van het tweede punt moet Spr. erkennen dat dit naar zijne beschouwing zou kunnen gerekend worden vreemd te zijn aan de orde van den dag, omdat het toepasselijk is op een feit waarvan hier nu geen sprake is, maar Spr. zou vragen, als de meening van den heer *Ackersdijck* juist is, dat het niet noodig is eenige verandering in het regl. te maken, *op grond dat de autoriteit reeds krachtens de wet bevoegd is alle hinderpalen weg te nemen*, of dan, na zoodanige uitspraak des Staten, de burgemeester niet van zelven alle beletselen op den weg in kwestie zal wegnemen. Spr. moet dus zeggen, dat, voor zoover dat lid dit algemeen begrip *toepast*, hij gelooft dat het een onderwerp is, vreemd aan de orde, en dat alleen het eerste punt van zijn voorstel konsekwent is met wat der verg. bezig houdt.

De *Voorz.* moet opmerken dat, naar hem voorkomt door den heer *v. Hoytema* minder juist is opgevat het voorstel van den heer *Ackersdijck*. De heer *v. Hoytema* spreekt van twee deelen van het voorstel, en er is, zegt Spr., slechts één voorstel, het door den heer *v. Hoytema* bedoelde tweede deel. Spr. komt hier niet op tegen de redenering van den heer *Ackersdijck*, maar gelooft, dat de gansche redenering was in de orde, maar nu doet dat lid een voorstel gegrond op eene vreemde missive waarover niet gehandeld wordt, en Spr. meent dat een speciaal voorstel betreffende de afsluiting der Visscherssteeg vreemd is aan de orde. Dit is niet eene *chicane*, — eene exceptie, die Spr. opwerpt om den voorsteller in moeijelijkheid te brengen, maar Spr. voert het aan om de orde te handhaven.

De heer *Ackersdijck* is niet overtuigd, dat zijn voorstel vreemd zou zijn aan het onderwerp in behandeling, want de beslissing en de geheele diskussie over dat onderwerp hangt, z. i., geheel daarvan af, of de verg. het op het voorgestelde punt met hem eens is of niet. Mogt evenwel geoordeeld worden, dat het voorstel niet was een deel der diskussie die de verg. bezig houdt, dan zou Spr. als motie van orde voorstellen, niet voort te gaan met de behandeling der wijzigingen van het reglement, voor men het eens is, over de vraag die hij wenscht dat beslist worde. Geene regelmatige diskussie acht Spr. mogelijk, als de verg. zich daarover niet uitspreekt.

De heer *v. Hoytema* gelooft, dat als aan het voorstel de prioriteit wordt gegeven, het al de vormen doorloopen moet van een voorstel vreemd aan de orde van den dag, hetgeen tot oponthoud zou aanleiding geven. Spr. meende, dat de heer *Ackersdijk* op den voorgrond gesteld had, de beantwoording van de vraag, of wijziging aan het regl. op dit punt noodig is of niet, en nu vraagt Spr. of niet wordt bereikt wat dat lid verlangt, als men de konklusie van het rapport in behandeling neemt, bij de behandeling van het eerste gedeelte komt alles in aanmerking, wat de heer *Ackersdijck* op den voorgrond stelt; terwijl het onderwerp der Visschersteeg ook naar Spr's. inzien vreemd aan de orde van den dag, als een gevolg van eene beslissing op eerstgemeld punt, nader kan worden behandeld.

De *Voorz.* doet den heer *v. Hoytema* opmerken, dat de wijze van handelen voorgeschreven bij art. 24 van het regl. van orde niet zeer omslagtig is. Spr. meent, dat ter gelegenheid der beraadslagingen over het eerste punt der konklusie van de komm. zeer goed geargumenteerd kan worden uit wat met de Visschersteeg is geschied, maar als in den vorm van een voorstel een bepaald besluit wordt uitgelokt, waarbij de verg. aan Gedep. Staten den last oplegt om in een bepaald geval te handelen, gelijk hier wordt aangeduid ten opzigte der Visschersteeg, dan meent Spr. dat zoodanig voorstel evenmin kan geschieden ter gelegenheid der behandeling van het eerste punt der konklusie, als nu. Spr. gelooft, dat de zaak geheel afgescheiden is van wat thans wordt behandeld; hij zal zich volstrekt niet tegen het in behandeling nemen verzetten, maar gelooft dat het tot stoornis der orde bij de beraadslagingen zou leiden, als ter zake van een in behandeling zijnd voorstel andere voorstellen zouden kunnen gedaan worden, die men misschien zou meenen dat daarmede in min of meer verwijderde betrekking stonden.

De heer *Broers* wenscht zeer, dat bij de diskussien over eene wijziging in het reglement op de wegen de zaak van de Visschersteeg buitengesloten blijve, daar het hem toeschijnt, dat zij animositeit opwekt, die aan zoodanige diskussiën vreemd dient te blijven. De zaak, zegt Spr., is in behandeling bij den Hoogen Raad, wiens beslissing hij gelooft dat niet lang uit zal blijven, en hij meent dus, dat men die moet afwachten.

Wordt op voorstel van den Voorz. besloten, dat het voorstel van den heer *Ackersdijck* op een nader te bepalen dag in overweging zal genomen worden.

Wordt verder besloten de behandeling der wijzigingen, op het regl. voorgesteld, te schorsen, en de prioriteit toe te kennen aan bovengenoemd voorstel en dat te behandelen in eene morgen ten 11 ure te houden verg.

De verg. gaat hierop uiteen.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.